

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/184245-340448

Op de op 13 oktober 2022 ontvangen aanvraag van Gemeente Eindhoven om een ontheffing krachtens artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor het renoveren van twee panden met laagbouw en parkeergelegenheid aan de Frederiklaan 163 en Lindenlaan 1a-c, postcodegebied 5616 te Eindhoven.

plaats / datum
's-Hertogenbosch,
30 augustus 2023

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer H. Janssen
Clustermanager

BESLUIT

Onderwerp

Op 13 oktober 2022 hebben wij van Gemeente Eindhoven een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van het renoveren van twee panden met laagbouw en parkeergelegenheid aan de Frederiklaan 163 en Lindenlaan 1a-c, postcodegebied 5616 te Eindhoven.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan Gemeente Eindhoven, Postbus 90150, 5600 RB Eindhoven, de gevraagde ontheffing te verlenen, op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk verstoren van de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);voor de periode van 1 september 2023 tot en met 30 december 2025;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze betrekking heeft op de soorten als bedoeld onder I, deel uitmaken van deze ontheffing;
- III. aan deze ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 'voorschriften', en ook dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de deze ontheffing:
 - Quicksan Frederiklaan Eindhoven (Ecologica B.V., kenmerk: P2022/36, datum: 31 maart 2022), hierna: quickscan flora en fauna
 - Eindrapportage gebouwbewonende soorten Frederiklaan 163 te Eindhoven (Maasarend, projectnummer: 2022-075B, datum: 20 september 2022), hierna: nader soortenonderzoek
 - Activiteitenplan ontheffingsaanvraag Frederiklaan en Lindenlaan te Eindhoven (Maasarend, projectnummer: 2022-114, datum: 4 oktober 2022), hierna: activiteitenplan
 - Aanvullingen van 6 maart 2023, 29 maart 2023, 18 april 2023, 30 mei 2023, en 29 juni 2023.
 - Activiteitenplan ontheffingsaanvraag Frederiklaan en Lindenlaan te Eindhoven (Maasarend, projectnummer: 2022-114-1, datum: 29 juni 2023), hierna: ecologisch werkprotocol
 - Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
 - Bijlage 2: locaties van de tijdelijke en permanente voorzieningen
 - Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een DigiD-inlogcode nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	2
Voorschriften.....	5
Procedurele overwegingen	8
Inhoudelijke overwegingen.....	9
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming.....	9
1.1 Beschermingsregimes.....	9
1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant.....	9
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep.....	10
2.1 Aangevraagde activiteiten.....	10
2.2 Onderzoek soorten.....	10
2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten.....	10
2.4 Alternatievenafweging.....	10
2.5 Belang van de aanvraag.....	11
2.6 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding.....	11
3. Conclusie.....	14
Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie.....	15
Bijlage 2. Locaties van de tijdelijke en permanente voorzieningen	16
Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten	17

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, doch uiterlijk 1 werkdag voor aanvang van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
- De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere handelingen als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
- Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
- Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
- Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
- De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag, het activiteitenplan (hoofdstuk 3 en 5), de aanvullingen van 6 maart, 29 maart, 18 april, en 30 mei 2023, en het ecologisch werkprotocol dat is aangeleverd op 29 juni 2023.
- De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
- De ontheffinghouder dient het ecologisch werkprotocol aan te passen op basis van de genoemde voorschriften in hoofdstuk 2.6 van dit besluit. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen, voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk twee weken voor de start van de werkzaamheden, via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

¹ Wat wij hieronder verstaan staat in de toelichting op het aanvraagformulier:

https://www.brabant.nl/applicaties/producten/beschermde_dieren_en_planten_6553

Specifieke voorschriften

Ongeschikt maken

- Het ongeschikt maken dient plaats te vinden middels het plaatsen van exclusionvoorzieningen.
- Alle geschikte invliegopeningen voor vleermuizen die aanwezig zijn binnen het plangebied, dienen dusdanig ongeschikt gemaakt te worden dat de gewone dwergvleermuis hierin nergens meer kan verblijven. Ook alle vleermuiskasten die in september 2022 bevestigd werden aan de gevels van het te renoveren pand dienen in de minst kwetsbare periode voor de gewone dwergvleermuis ongeschikt gemaakt te worden om te voorkomen dat vleermuizen aanwezig zijn tijdens de werkzaamheden en verstoord worden en/of gewond raken.
- Bij het ongeschikt maken mag geen opschuimend en uithardend (vul)schuim (PUR) gebruikt worden. Uithardend (vul)schuim mag alleen gebruikt worden nadat de woningen al ongeschikt zijn gemaakt, er een controlerende heeft plaatsgevonden conform het voorschrift over de controlerende én er is vastgesteld dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn.
- Wanneer een opening direct permanent wordt afgesloten, dient gecontroleerd te worden dat vleermuizen via een exclusion voorziening de verblijfplaats kunnen verlaten. Wanneer dit niet zeker is, dient de opening te worden afgesloten middels een exclusion voorziening. In het ecologisch werkprotocol moet worden vastgelegd op welke wijze gecontroleerd wordt of een verblijfplaats ook via een andere uitvliegopening te verlaten is.
- Op het moment van ongeschikt maken en de drie daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen.

Controlerende

- De controlerende dient plaats te vinden conform de eisen die het geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen. Concreet gaat het om de start- en eindtijd, onderzoeksperiode, minimale temperatuur en maximale windkracht, met uitzondering van neerslag (tijdens de gehele controlerende moet het droog zijn).
- De vleermuizen mogen na de controlerende geen toegangsmogelijkheden meer hebben tot de te renoveren bebouwing.

Maatregelen tijdens werkzaamheden

- Indien tijdens de werkzaamheden (niet zijnde ongeschikt maken) toch vleermuizen worden aangetroffen, dient het werk direct stopgezet te worden. Vervolgens dient de ecooloog geraadpleegd te worden om een plan op te stellen hoe hiermee wordt omgegaan. De werkzaamheden mogen pas hervat worden als de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn uit het gebouw. In het logboek dient te worden vastgelegd hoe er wordt omgegaan met de aanwezige soort.
- Bij het verplaatsen van de steigers en het plaatsen van eventuele bouwmaterialen dient geborgd te worden dat deze de vrije aan- en uitvliegroute van de rocketbox niet belemmeren.
- De tijdelijke alternatieve voorziening (de rocketbox) dient vrij te zijn van kunstlicht.

Permanente voorzieningen

- De beschikbare ruimte voor vleermuizen tussen het nieuwe boeibord en de gevel dient minimaal zo groot te zijn als in de oorspronkelijke situatie. Hierbij dienen de oorspronkelijke en nieuwe afmetingen te worden vastgelegd in het logboek.
- Het boeibord dient aan de gevelzijde (binnenzijde) te bestaan uit ruw materiaal zodat vleermuizen zich gedurende de dag, afhankelijk van de weersomstandigheden, kunnen

verplaatsen in de verblijfplaats en zodat ze zowel aan de gevel als aan het boeibord kunnen hangen.

- Tussen de gevel en het nieuwe boeibord dient 2 centimeter ruimte te zijn. De vleermuizen moeten zowel aan de gevel als de binnenzijde van het boeibord kunnen hangen.
- Vleermuiskeutels moeten voldoende naar beneden kunnen vallen. Er dient te worden voorkomen dat vleermuismest zich in een kleine ruimte kan gaan ophopen.
- In het logboek dient met behulp van tekst én foto's te worden vastgelegd hoe de binnenkant en de buitenkant van de verblijfplaatsen eruit komt te zien.

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 13 oktober 2022 hebben wij van Gemeente Eindhoven een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 6 maart, 29 maart, 18 april, 30 mei en 29 juni 2023 aangevuld.

Op 21 maart 2023 hebben wij een voornemen tot weigeren van de aanvraag gestuurd naar Gemeente Eindhoven, omdat de (duurzame) functionaliteit van de tijdelijke en permanente voorzieningen voor gewone dwergvleermuis onvoldoende onderbouwd was om een ontheffing te kunnen verlenen. Op 29 maart 2023 hebben wij hier een reactie op ontvangen. Op 18 april 2023 hebben wij vervolgens een aanvullende notitie ontvangen over extra geplaatste vleermuiskasten. Op 30 mei 2023 hebben wij aanvullende gegevens met betrekking tot het plaatsen van één rocketbox ontvangen. Tenslotte hebben wij op 29 juni 2023 een ecologisch werkprotocol ontvangen.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag, het activiteitenplan en het ecologisch werkprotocol. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/184245.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als dit aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

Voor de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing vanuit de Wnb is vereist hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan daarom aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken als blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteiten betreffen de renovatie en isolatie van de panden aan de Frederiklaan 163 en Lindenlaan 1a-c te Eindhoven. Het projectgebied betreft enkele met elkaar in verbinding staande gebouwen aan de Frederiklaan en Lindenlaan te Eindhoven.

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit:

- Dak: vervanging van keramische pannen, mogelijk sloop bestaand dakbeschot en aanbrengen van isolatie en PV panelen.
- Gevel: isolatie van de spouwmuur en kierdichting aansluiting van het dak, de kozijnen, deuren, etc..
- Begane grond vloer: isolatie.

De planning is om begin september 2023 te starten met de werkzaamheden (het ongeschikt maken van de panden).

Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in het bij aanvraag gevoegde Eindrapportage gebouwbewonende soorten Frederiklaan 163 te Eindhoven.

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). In maart 2022 heeft een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden. Het nader onderzoek naar gewone dwergvleermuis is uitgevoerd in 2022 conform het Vleermuisprotocol 2021 (NGB).

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

In het plangebied is één zomer- en paarverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis aangetroffen met 1 individu. De verblijfplaats bevindt zich tussen de gevel en het boeiboord van de zuidwest gevel van de laagbouw. De aanvrager geeft aan dat door het uitvoeren van de activiteiten één voortplantings-/rustplaats van de gewone dwergvleermuis wordt vernietigd en vleermuizen worden verstoord. Dit is een overtreding van de bepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb.

2.4 Alternatievenafweging

De werkzaamheden zijn locatie gebonden, omdat het gaat over het renoveren van een bestaand pand.

Na het vaststellen van de verblijfplaatsen, is er overwogen wat er mogelijk is om de verblijfplaatsen te behouden. Er is gedacht om het dak alleen van binnen uit te isoleren, maar dat geeft ook effecten op de verblijfplaats in de temperatuurhuishouding. Daarnaast wordt de spouwmuur geïsoleerd en het is niet inzichtelijk of de vleermuis via het boeiboord de spouwmuur kan bereiken of dat hij achter het boeiboord blijft. Het niet isoleren van de spouwmuur is geen redelijke optie, gezien de huidige energiekosten en de roep vanuit de landelijke overheid om te bezuinigen op energie bij overheidsgebouwen. De gaten tussen het boeiboord en de spouwmuur moeten om dezelfde reden worden gedicht. Hiermee is het behoud van de verblijfplaats van gewone dwergvleermuis niet mogelijk. De werkzaamheden aan de Lindenlaan 1a zijn verplaatst naar eind 2023 om zo de gewone dwergvleermuis tijd te geven om te wennen aan de geplaatste vleermuiskasten. De andere panden in

het projectgebied, waar geen vleermuizen zijn aangetroffen, worden al eind 2022 en begin 2023 gerenoveerd en geïsoleerd.

Deze aanpassing in tijd geeft de gewone dwergvleermuis meer tijd om te wennen aan de nieuwe kasten, maar uiteindelijk komt de huidige verblijfplaats toch te vervallen. Ook wordt er in de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis gewerkt en wordt het gebouw vooraf aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.5 Belang van de aanvraag

De ontheffing is gevraagd op grond van het belang 'Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met begrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de Wnb.

De panden aan de Frederiklaan 163 en de Lindenlaan 1a-c blijven behouden, maar worden gerenoveerd. De panden voldoen niet meer aan de huidige eisen van de klimaatopgave, die er ligt, en moeten energiezuiniger gemaakt worden. Vanuit de landelijke overheid is de vraag aan gemeenten te bezuinigen op energiekosten en mee te werken aan de klimaatdoelstellingen. Met de renovatie van de panden in het projectgebied komt de gemeente Eindhoven tegemoet aan deze vraag vanuit de landelijke overheid.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang voldoende onderbouwd is om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.6 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

In het activiteitenplan (hoofdstuk 3 en 5) en de aanvullende gegevens van 6 maart 2023, 29 maart 2023, 18 april 2023, 30 mei 2023, en 29 juni 2023 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen. In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden

- Als tijdelijke alternatieve voorziening is in juni 2023 een rocketbox geplaatst aan de zuidzijde van het Philips Toneel (kruispunt Wingerdlaan – Lindenlaan).
- In april 2023 zijn er vier kleine bolle vleermuiskasten geplaatst aan de bomen op een vliegroute van vleermuizen, op de kruising van de Iepenlaan met de Wingerdlaan.
- In september 2022 zijn er vier vleermuiskasten van type VK PL 01 (model A) geplaatst aan het te renoveren gebouw.

De geplaatste voorzieningen zullen ook in de permanente situatie worden gehandhaafd.

Ongeschikt maken

- De eerste week van september worden aan het laagbouwpartij aan de Lindenlaan 1a aan de voorzijde de boeiborden deels losgehaald, zodat er licht en tocht ontstaat.
- Verder wordt er gekeken of er exclusion flaps geplaatst moeten worden bij mogelijke andere openingen in de panden van het projectgebied.

Controlerende

- Aan het begin van de derde week van september 2023 controleert de begeleidende ecoloog of de maatregel met tocht en licht afdoende is en vleermuizen inderdaad de bebouwing

verlaten hebben. Dit onderzoek wordt uitgevoerd met een batdetector vanaf zonsondergang tot twee uur daarna, onder de juiste weersomstandigheden. Zodra er geen vleermuizen worden aangetroffen wordt het pand ecologisch vrijgegeven. Indien er nog wel vleermuizen aanwezig zijn in het pand, besluit de ecooloog welke aanvullende maatregelen er getroffen moeten worden en herhaalt de cyclus van controle zicht.

Maatregelen tijdens werkzaamheden

- Tijdens de renovatiewerkzaamheden worden tussen zonsondergang en zonsopkomst de bouwsteigers op tenminste 3 meter afstand van de gevel van de laagbouw gezet om invliegruimte voor de tijdelijke vleermuiskasten aan de gevels te waarborgen. In de hoogbouw zijn geen kasten geplaatst en zijn daar ook geen mogelijkheden voor. Bij de hoogbouw mogen steigers tegen het pand blijven staan gedurende de nacht.
- De renovatiewerkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode voor vleermuizen.
- De werkzaamheden worden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang.
- Eventueel aanwezige verlichting dient vleermuisvriendelijk te zijn om verstoring te voorkomen zoals: UV-vrije verlichting, beperkte hoge lichtmasten, convergerende en naar beneden gerichte verlichting en geen sterk bundellicht.

Permanente voorzieningen

- In de nieuwe situatie worden bij het aanbrengen van een nieuw boeiboord, op de locatie van de gevels tussen de ramen, vier nieuwe toegangen gemaakt door een gleuf in de aansluiting op de gevel, van ongeveer 2 centimeter over de lengte van 5 centimeter aan te brengen.
- De voorzieningen die aan de gevel van het pand en aan de bomen op het kruispunt van de Wingerdlaan en de Iepenlaan zijn gehangen worden niet verwijderd.

De locatie van de tijdelijke alternatieve voorziening (de rocketbox) is weergegeven in bijlage 2.

Overwegingen afwijking van het Kennisdocument

De vier kasten geplaatst binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (september 2022) en de vier kasten geplaatst aan de bomen op de kruising (april 2023), worden niet meegerekend als tijdelijke/permanente alternatieve voorzieningen omdat ze niet voldoen aan de voorwaarden uit het kennisdocument en de (duurzame) functionaliteit van deze voorzieningen niet gegarandeerd kan worden om als vervangende jaarrond gebruikte verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis te fungeren. De kasten worden gehandhaafd in de nieuwe situatie en kunnen (na de werkzaamheden) afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden in gebruik worden genomen door de gewone dwergvleermuis. Als vervangende tijdelijke alternatieve voorziening voor de aangetroffen zomer- en paarverblijfplaats is 1 rocketbox geplaatst die ook in de permanente situatie zal blijven staan.

De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Wij nemen in aanvulling op deze maatregelen extra voorschriften op. Het betreft de volgende aanvullende mitigerende maatregelen:

Ongeschikt maken

- Het ongeschikt maken dient plaats te vinden middels het plaatsen van exclusionvoorzieningen. Dit voorschrift wordt opgenomen omdat het ongeschikt maken door het creëren van tocht en licht in de verblijfplaats achter het boeiboord niet afdoende is omdat er een kans bestaat dat er nog plekken zijn waar vleermuizen kunnen verblijven.
- Alle geschikte invliegopeningen voor vleermuizen die aanwezig zijn binnen het plangebied, dienen dusdanig ongeschikt gemaakt te worden dat de gewone dwergvleermuis hierin nergens meer kan verblijven. Ook alle vleermuiskasten die in

september 2022 bevestigd werden aan de gevels van het te renoveren pand dienen in de minst kwetsbare periode voor de gewone dwergvleermuis ongeschikt gemaakt te worden om te voorkomen dat vleermuizen aanwezig zijn tijdens de werkzaamheden en verstoord worden en/of gewond raken. Dit voorschrift wordt opgenomen, omdat de vleermuizen zich kunnen verplaatsen naar nieuwe verblijfplaatsen binnen het plangebied, nadat hun huidige verblijfplaatsen ongeschikt zijn gemaakt.

- Bij het ongeschikt maken mag geen opschuimend en uithardend (vul)schuim (PUR) gebruikt worden. Uithardend (vul)schuim mag alleen gebruikt worden nadat de woningen al ongeschikt zijn gemaakt, er een controlerende heeft plaatsgevonden conform het voorschrift over de controlerende én er is vastgesteld dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn. Dit voorschrift wordt opgenomen om te voorkomen dat vleermuizen vastkleven of verstrikt raken in het (vul)schuim of onverhoopt opgesloten worden.
- Wanneer een opening direct permanent wordt afgesloten, dient gecontroleerd te worden dat vleermuizen via een exclusion voorziening de verblijfplaats kunnen verlaten. Wanneer dit niet zeker is, dient de opening te worden afgesloten middels een exclusion voorziening. In het ecologisch werkprotocol moet worden vastgelegd op welke wijze gecontroleerd wordt of een verblijfplaats ook via een andere uitvliegopening te verlaten is. Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de vleermuizen hun verblijfplaats altijd kunnen verlaten via een exclusion voorziening nadat de verblijfplaatsen ontoegankelijk zijn gemaakt.
- Op het moment van ongeschikt maken en de drie daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen. Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de vleermuizen daadwerkelijk zullen uitvliegen na het ongeschikt maken en om te borgen dat ze onder gunstige weersomstandigheden een andere verblijfplaats kunnen zoeken.

Controlerende

- De controlerende dient plaats te vinden conform de eisen die het geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen. Concreet gaat het om de start- en eindtijd, onderzoeksperiode, minimale temperatuur en maximale windkracht, met uitzondering van neerslag (tijdens de gehele controlerende moet het droog zijn).
- De vleermuizen mogen na de controlerende geen toegangsmogelijkheden meer hebben tot de te renoveren bebouwing.

De bovenstaande voorschriften over de controlerende worden opgelegd om te voorkomen dat het gebouw onterecht vleermuisvrij wordt verklaard en dat er nog vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de werkzaamheden.

Maatregelen tijdens werkzaamheden

- Indien tijdens de werkzaamheden (niet zijnde ongeschikt maken) toch vleermuizen worden aangetroffen, dient het werk direct stopgezet te worden. Vervolgens dient de ecooloog geraadpleegd te worden om een plan op te stellen hoe hiermee wordt omgegaan. De werkzaamheden mogen pas hervat worden als de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn uit het gebouw. In het logboek dient te worden vastgelegd hoe er wordt omgegaan met de aanwezige soort. Dit voorschrift wordt opgenomen naleving van de zorgplicht te waarborgen.
- Bij het verplaatsen van de steigers en het plaatsen van eventuele bouwmaterialen dient geborgd te worden dat deze de vrije aan- en uitvliegroute van de rocketbox niet

belemmeren. Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de rocketbox toegankelijk blijft voor vleermuizen.

- De tijdelijke alternatieve voorziening (de rocketbox) dient vrij te zijn van kunstlicht. Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat aanwezige vleermuizen niet worden verstoord.

Permanente voorzieningen

- De beschikbare ruimte voor vleermuizen tussen het nieuwe boeibord en de gevel dient minimaal zo groot te zijn als in de oorspronkelijke situatie. Hierbij dienen de oorspronkelijke en nieuwe afmetingen te worden vastgelegd in het logboek.
- Het boeibord dient aan de gevelzijde (binnenzijde) te bestaan uit ruw materiaal zodat vleermuizen zich gedurende de dag, afhankelijk van de weersomstandigheden, kunnen verplaatsen in de verblijfplaats en zodat ze zowel aan de gevel als aan het boeibord kunnen hangen.
- Tussen de gevel en het nieuwe boeibord dient 2 centimeter ruimte te zijn. De vleermuizen moeten zowel aan de gevel als de binnenzijde van het boeibord kunnen hangen.
- Vleermuiskeutels moeten voldoende naar beneden kunnen vallen. Er dient te worden voorkomen dat vleermuisemest zich in een kleine ruimte kan gaan ophopen.
- In het logboek dient met behulp van tekst én foto's te worden vastgelegd hoe de binnenkant en de buitenkant van de verblijfplaatsen eruit komt te zien.

De bovenstaande voorschriften over de permanente voorzieningen worden opgelegd om de functionaliteit van de permanente voorzieningen te waarborgen en handhaafbaar te maken.

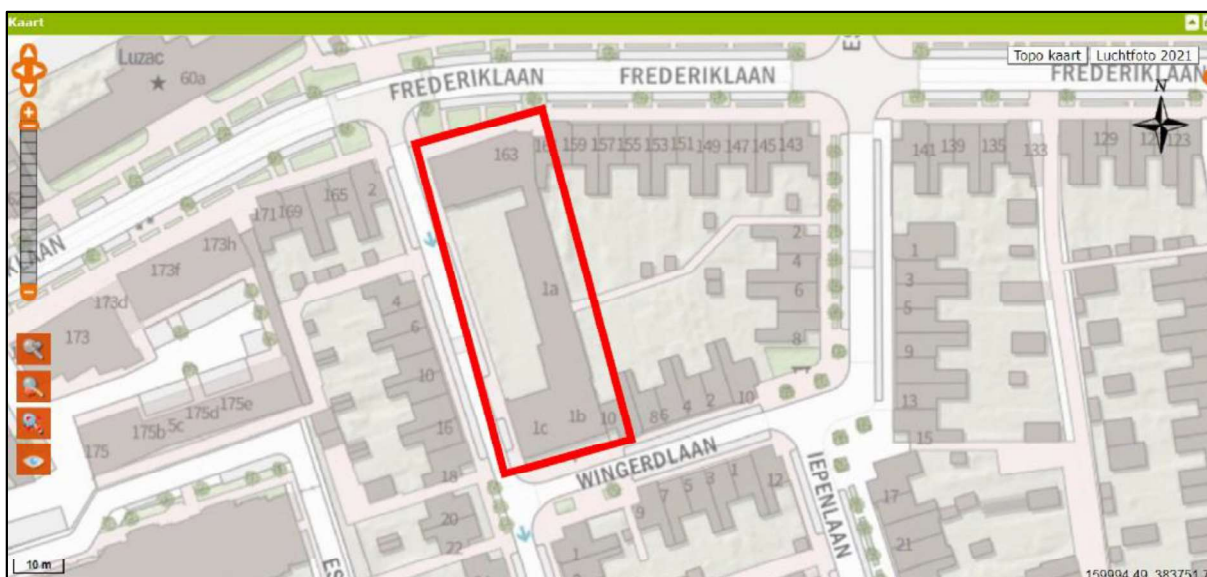
Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in het geding door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

3. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij gevraagde ontheffing. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

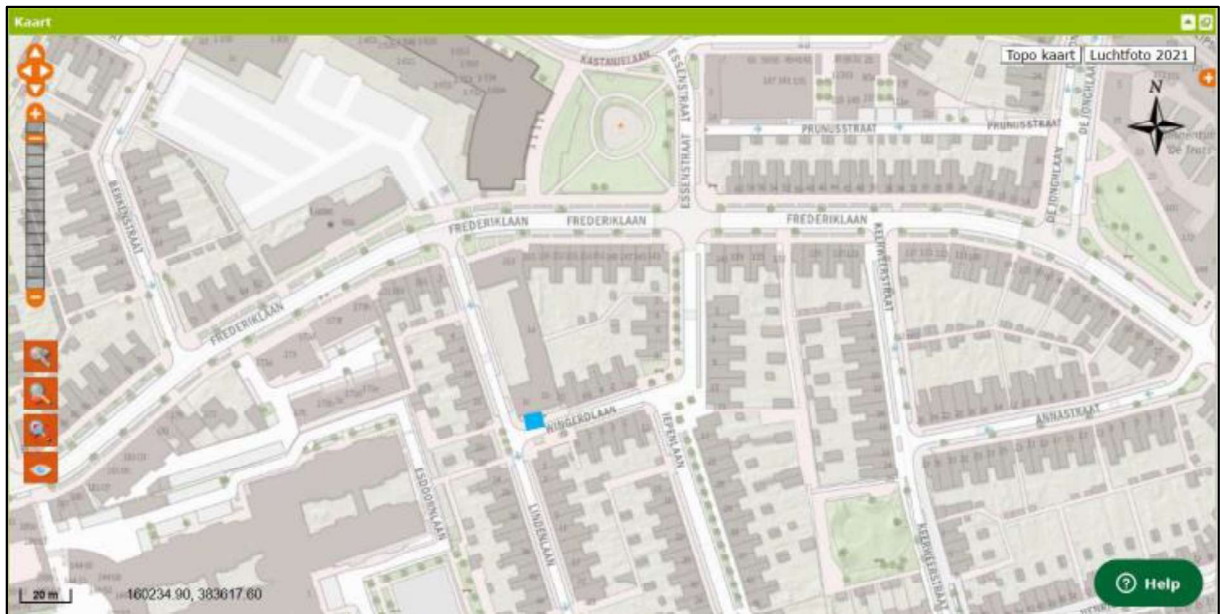
Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE

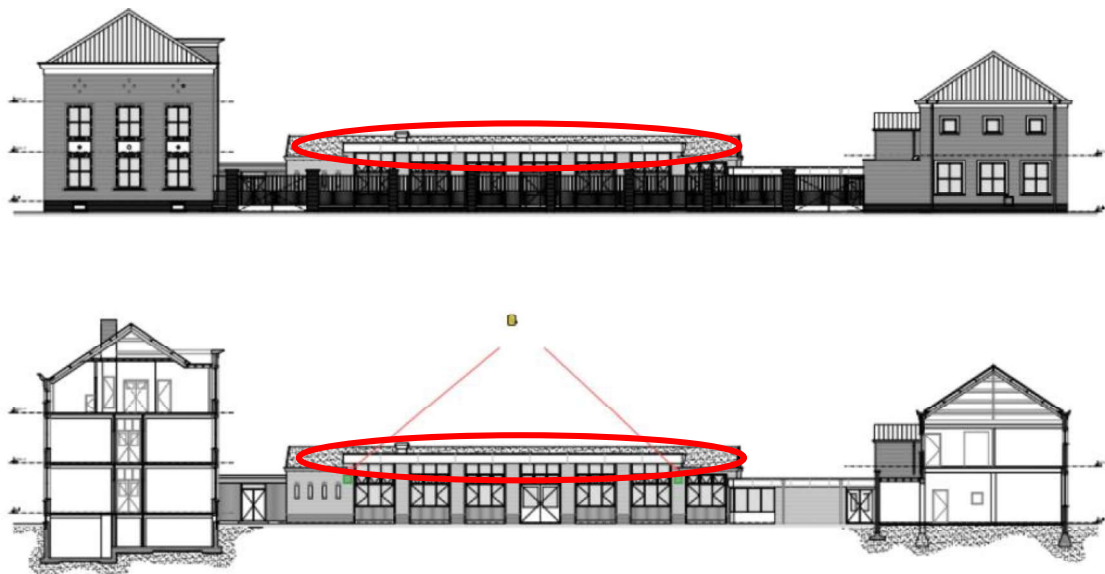

Figuur 1. Locatie Frederiklaan 163. De activiteiten vinden plaats binnen het omliggende gebied.

BIJLAGE 2. LOCATIES VAN DE TIJDELIJKE EN PERMANENTE VOORZIENINGEN

Figuur 2. Locatie van de tijdelijke (en permanente) voorziening in de vorm van een rocketbox.

Figuur 3. Locatie van de permanente voorziening in de vorm van verblijfplaatsen achter het nieuw aan te brengen boeibord.

BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN**Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten**

Ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde soorten

Gegevens

Aanvraagnummer Z/184245

Naam initiatief Renovatie projectgebied Frederiklaan te Eindhoven

Ontheffingsperiode voor de periode van 1 september 2023 tot en met 30 december 2025

Ontheffinghouder Gemeente Eindhoven

Naam aanvrager

Adres

PC-Woonplaats

Gegevens**werkzaamheden:**Contactpersoon uitvoering
werkzaamheden

Telefoonnummer (vast)

Telefoonnummer (mobiel)

Ecoloog betrokken bij
uitvoering

Locatie(s) werkzaamheden

Datum gereedkomen
compensatiemaatregelenDatum start
werkzaamhedenOverzicht planning
werkzaamheden.....
.....
.....
.....
.....***Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 1 dag van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord*****Retouradres**

Omgevingsdienst Brabant Noord

Email: info@odbn.nl

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Gemeente Eindhoven, Frederiklaan 163 en Lindenlaan 1a-c, postcodegebied 5616 te Eindhoven, Z/184245

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 30 augustus 2023 een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben verleend (kenmerk: Z/184245-340448) aan Gemeente Eindhoven, Postbus 90150, 5600 RB, Eindhoven voor het renoveren van twee panden met laagbouw en parkeergelegenheid aan de Frederiklaan 163 en Lindenlaan 1a-c, postcodegebied 5616 te Eindhoven. De ontheffing is geldig voor de periode van 1 september 2023 tot en met 30 december 2025.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 1 september 2023 tot en met 12 oktober 2023 6 weken **ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 743 00 00. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl.

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een DigiD-inlogcode nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een

bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

Aan deze procedure is het kenmerk Z/184245 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, augustus 2023